

Най-първо българитѣ въ голѣмитѣ градове забелязали, че турцитѣ иматъ джамии да се молятъ, евреитѣ иматъ синагоги, гърцитѣ и арменцитѣ иматъ църкви, а българитѣ нѣматъ такива. Тѣ били принудени да отиватъ въ гръцкитѣ църкви и тамъ да слушатъ богослужението на гръцки езикъ, безъ да разбиратъ нищо. Отъ друга страна българитѣ забелязали, че гръцкитѣ свещеници и владици, като

Българинъ съветникъ на султана —
Стефанъ Богориди.

ги приематъ въ своитѣ църкви за молитва и причастие, гледатъ да ги погърчватъ. Тѣ ги наричали „ромей“ или „елини“. Нѣкои, по-слаби по духъ българи, се повлѣкли по гръцкитѣ думи и почнали да се наричатъ „елини“. Тѣ другарували съ гърцитѣ, пращали синоветѣ си въ гръцки училища и презирали рода си. Други пъкъ българи, като видѣли това, бодро стѣпили на кракъ да пазятъ езика си, рода си, вѣрата си. Тѣ се обявили противъ гърцитѣ и противъ погърченитѣ българи.